

2. Dr. Ahmet Baltacı

Emekli Din İşleri Yüksek Kurulu üyesi

Tayyar Altıkulaç, Kur'ân-ı Kerim'i çok güzel okuyan bir hâfızdır. Sesi, sedası çok güzeldir. Mûsiki bilgisi ve makamlara âşina oluşu sebebiyle öğrencilik yıllarında İstanbul'un seçkin mevlithanlarından biri sayılıyordu. Ancak İstanbul İmam-Hatip Okulu'na öğretmen olduktan sonra bu işi tamamen bırakabilmesi takdirle karşılanmıştır.

Çok önemli görevlerde bulundu. Bence en güzel tarafı, bulunduğu makamda yapılması gereken ne ise onu en iyi şekilde yapmaya çalışması ve yaptıklarında başarılı olmasıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığı döneminde yapılan Rû'yet-i hilâl Konferansı, Haseki Eğitim Merkezi'nin hizmete açılışı, hac işlerindeki keşmekeşin önlenmesi, yurt dışı teşkilâtı ve Türkiye Diyanet Vakfı'nın kurulması vb. onun en önemli hizmetlerindedir.

Bunlardan bazıları benim Olgunlaştırma Dairesi Başkanlığı görevinde bulunduğum dönemde çalışmalar yaptığımız, fakat sonuçlandıramadığımız konulardı. Bunlardan en önemlisi, dinî gün ve gecelerin tespitinin düzgün yapılamayışı idi. Anayasamızın bu konuda görevlendirdiği Kandilli Rasathanesi yetkilileri, bizim müracaatlarımıza “Anayasal hakkımızı kimseyle paylaşmayız” diyerek randevu bile vermemişlerdir.

Dinî bayramlarda ve ramazan girişlerinde İslâm âlemi ile beraber olunamıyor; bazan bir gün, bazan iki gün sonraya kalıyorduk. Ülke içinde de birlik sağlanamıyor ve çok üzücü durumlar meydana geliyordu. Rû'yet-i Hilâl Konferansı ilâhi bir lutuf oldu. Bugün bütün İslâm ülkeleri olarak huzur içinde dinî günlerimizi idrak edebiliyorsak bunu o konferansa borçluyuz. Şüphesiz bu başarı büyük bir mazhariyettir. O da Tayyar Bey'e nasip oldu.

El atıp da sonuçlandıramadığımız bir konu da hac hizmetlerindeki keşmekeştir. O dönemde şahıslar ve şirketler hac organizasyonu yapıyordu. Şirketlerce üzerinde durulan konu -istisnalar olmakla beraber- daha çok kazanma hırsı idi. Hacıların görevlerini tam yapıp yapmadığı onlar için önemli değildi. Şirketlerden hacca din görevlisi götürülenler olsa da bu konuda bir mecburiyet yoktu. Görevli götürülenlerin çoğu da kazançlarına yardımcı olacak kişileri tercih ediyorlardı. Bu hususta yapılacak işler hakkında ilk rapor benim de içinde bulunduğum üç kişi tarafından yazıldı. İlk icraat, Emniyet Genel Müdürlüğü ile de anlaşarak her şirkete hacılarınla birlikte bir rehber din görevlisi götürmek mecburiyeti getirilmesi oldu. Görevlisi olmayan şirkete sınır çıkış izni verilmiyordu. Kanunî bir dayanağı olmadığı için Emniyet Genel Müdürlüğü, baskılar sonucu uygulamayı devam ettiremedi. Bu mesele de Tayyar Bey döneminde kesin çözüme kavuşmuş oldu.

Yurt dışı konusu da kanayan bir yara idi. Yurt dışına binlerce vatandaşımız işçi olarak gönderilmiş, ama onların dinî ihtiyaçları hiç dikkate alınmamıştı. Halbuki Yunanistan gibi bazı hıristiyan ülkeler, işçi gönderirken her 100 işçi için bir papaz gönderilmesini şart koşmuşlardı. Bizim vatandaşlarımız yalvarıyordu. “Bizim en çok din görevlilerine ihtiyacımız var” diyorlardı. Bu ihtiyacı ortaya koyan ilk raporu hazırlamak, rahmetli Demirhan Ünlü ile ikimize kismet olmuştu. Ancak ne dışişlerimiz ne de o sırada “sosyal yardımcı” unvanıyla birkaç din görevlisi gönderen Çalışma Bakanlığı bize yardımcı oluyordu. Dışişleri yetkilileri “Diyanet yurt dışında teşkilât kuramaz, yurt dışında temsil edilemez. Bu bizim laik yapımıza aykırıdır”

gibi gerekçeler ileri sürüyorlardı. İşte bu sorunu da Tayyar Bey çözdü ve şu anda pek çok ülkede din hizmeti sunan muazzam teşkilâtın temelini attı.

Halen eğitime devam eden ve teşkilâtımıza pek çok kıymetli eleman yetiştiren Haseki Eğitim Merkezi de Tayyar Bey'in eseridir. Sırf bu hizmet bile bir fâniye hasenat olarak çok büyük bir kazanç vesilesidir. Gönlümüz arzu eder ki yöneticilerimiz bu müessesenin ve benzerlerinin değerini takdir etsinler, şahsî düşüncelerle programlar üzerinde oynamasınlar.

Tayyar Bey'i anlatmak gerçekten zor. İdareciliğinde başarılı idi. 657 sayılı Personel Kanunu dolayısıyla yapılması gereken intibaklar pek çok bakanlıktan önce ve sağlıklı olarak Diyanet'te yapıldı.

Yaptığı icraatlarla tenkitler aldığı da oluyordu. Bilhassa koalisyon döneminde sıkıntılı günler geçirdi. Ancak icraatında haksızlık etmediği ve mevzuat dışına çıkmadığı için ayakta kalabildi.

Emrinde olan insanları çalıştırır, onların da görevlerini en iyi biçimde ve zamanında yapmasını ister, çalışmayanın icabına bakardı.

Bir de devlet malını kendi malı gibi korurdu. Bazan cimrilik derecesine varacak şekilde bir kuruşun peşine düşer, haksız olarak kimseye yedirmezdi.

İlk sakalsız Diyanet İşleri başkanı olması, vakti boşa harcama olur ve işler aksar diye vatandaş ziyaretlerine ve halkla buluşmaya fazla zaman ayırmaması, hataları affetmemesi gibi özellikleri dolayısıyla haklı veya haksız tenkit edilmişse de, hasenatı ve başarıları her zaman bunları unutturmaya yetmiştir.

“İnsanların hayırlısı ömrü uzun, âmâli iyi olandır” mealindeki hadîs-i şerife uygun olarak kendisine hayırlı ve uzun ömürler diler, Cenâb-ı Hakk'ın daha nice hizmetler nasip etmesini niyaz ederim.